

F. t. l. vedr. skattekontrolloven, m.v.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovforslaget er at tilpasse visse bestemmelser om skatte-, afgifts- eller toldmyndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse til den formelle standard, der er anbefalet i Betænkning 1039/1985 om tvangsindgreb udenfor strafferetsplejen, og herigennem at harmonisere bestemmelser om disse myndigheders adgang til privat ejendom, således at eventuel retsusikkerhed om bestemmelse-ernes anvendelse på de forskellige lovområder bliver minimeret.

Til grund for lovforslaget ligger den opfattelse, at de pågældende bestemmelser ikke kan undværes uden at miste kontroleffektivitet.

Lovforslaget er foranlediget af Justitsministeriets redegørelse af 19. december 1996 om bl.a. udviklingen i forvaltningsmyndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse.

Herudover er i lovforslaget medtaget fire forslag om at udvide de statslige told- og skattemyndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse, jf. forslaget under § 1, nr. 2 og 3, § 3 og § 18. Endvidere er der medtaget nogle ændringsforslag af mere redaktionel eller teknisk karakter.

Justitsministeriets redegørelse af 19. december 1996

Baggrunden for lovforslaget er den retssikkerhedsmæssige diskussion, der har været ført om foreneligheden mellem på den ene side bestemmelserne i grundlovens § 72 og § 73 vedrørende henholdsvis boligens og ejendomsrettens ukrænkelighed og på den anden side lovgivning om myndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse.

I forbindelse med en forespørgselsdebat i Folketinget den 21. maj 1996, jf. FT 1995 - 96, sp. 6754 - 6794, blev det besluttet, at regeringen inden udgangen af 1996 skulle fremlægge en redegørelse for udviklingen i forvaltningsmyndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse og for udviklingen i anvendelse af erstatningsfri regulering indenfor plan-, miljø- og naturbeskyttelsesområdet.

Redegørelsen blev afgivet til Folketingets Retsudvalg den 19. december 1996.

223 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

I redegørelsen udtaler Justitsministeriet om bestemmelser om myndigheders adgang til privat ejendom i kontroløjemed, at det er vanskeligt at se, hvilket formål kravet om retskendelse skulle tjene i de tilfælde, hvor domstolene reelt ikke har noget at tage stilling til (underforstået, at domstolene normalt ikke har et grundlag for at efterprøve myndighedens skøn over kontrolbehovet).

Justitsministeriet udtaler endvidere, at det generelt bør undgås, at der i lovgivningen unødigt medtages bestemmelser, der gør det muligt for offentlige myndigheder at skaffe sig adgang til privat ejendom uden retskendelse. Det bør bl.a. overvejes, om der i stedet kan fastsættes andre egnede, mindre indgribende kontrolforanstaltninger. Er der imidlertid et særligt behov for adgang til privat ejendom uden retskendelse, bør der gives klar hjemmel hertil, og bestemmelsens anvendelsesområde må afgrænses klart.

Redegørelsen blev forhandlet den 20. februar 1997 i Folketinget, jf. FT 1996 - 97, sp. 4216 - 4252.

Justitsministeriet tilskrev herefter den 24. februar 1997 samtlige ministerier om revision af bestemmelser om myndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelser med anmodning om, at ministeriet indenfor sit ressort tog stilling til, om der er behov for at opretholde de enkelte bestemmelser herom, og hvis dette findes nødvendigt, ved først givne lejlighed at søge disse affattet efter Justitsministeriets retningslinier herom.

Gældende ret

1. Skattekontrolloven:

A) Ordningen efter skattekontrolloven med skattemyndighedernes adgang til skatteyderes private ejendom går tilbage til 1946, hvor der i lov nr. 392 af 12. juli 1946 var en bestemmelse i § 6, hvorefter de skatteliggende myndigheder, når særlige forhold talte derfor, var berettiget til hos alle erhvervsdrivende, hvis selvangivelse var baseret på et regnskab, at få adgang til på skatteyderens forretningssted at gennemgå det regnskabsmateriale med bilag, der blev påberåbt som grundlag for selvangivelsen.

I 1957, jf. lov nr. 200 af 6. juli 1957, indsattes en be-